
Překážky v online výuce na 2. LF UK přinesly nové zkušenosti

Překážky v online výuce na 2. LF UK přinesly nové zkušenosti

Vedle slov koronavirus, covid a pandemie se pojmy **distanční vzdělávání** nebo **distanční výuka** ocitly v popředí nejužívanějších slov a slovních spojení současnosti. Multimediální forma řízeného studia (tak praví Wikipedie) se na přechodnou dobu, během níž osiřely přednáškové sály, stala jediným spojením mezi studenty a vyučujícím. Redakce iForum se pokusila od zástupců fakult zjistit, jak „to“ šlo a jak konkrétní vyučující získané zkušenosti hodnotí.

- **Mgr. Drahomíra Dvořáková** z Ústavu vědeckých informací [2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy](#) je vyučující předmětů *Informační systémy ve zdravotnictví*, *Informatika a výpočetní technika*, *Lékařská informatika* a *Metodologie vědy a statistické zpracování dat* tamtéž.
- **Lukáš Vaněk** je medik, student 4. ročníku všeobecného lékařství na 2. LF UK.

Via Moodle, MS Teams, MedicalMedia, YouTube

Rovněž na 2. lékařské fakultě UK bylo zájmem číslo 1 zahájit distanční výuku co nejrychleji. I tady řešili především technické zázemí, vhodnou volbu nástrojů, skloubení výuky i dobrovolnických aktivit studentů. „Postupně jsme se posouvali od potřeby rychlého zajištění a technického zvládnutí online výuky přes zpřístupňování online přednášek via Moodle, MS Teams, MedicalMedia, YouTube aj. až po online testování a zkoušení,“ přibližuje **Drahomíra Dvořáková**. Pracovní skupina pro distanční výuku, jejíž členy jmenoval děkan fakulty okamžitě po vyhlášení karantény, zároveň všechny podstatné informace zpřístupnila na webu 2. LF UK pod názvem *Distanční výuka*.

„Naší strategií bylo co nejvíce zjednodušit celý proces od volby nástroje přes komunikaci se studenty až po sdílení přednášek, zároveň využít dle konkrétní potřeby tu nejlepší alternativu, a přitom si všechny získané zkušenosti navzájem předávat,“ říká dále pedagožka. Zajímavé bylo podle ní sledovat, jak se aktivity a zkušenosti „zdola“, tedy z úrovně jednotlivých ústavů a klinik, postupně propojily s doporučením „shora“, z úrovně fakulty nebo univerzity.

„Výuka probíhala formou online přednášek a seminářů, a to u některých předmětů ihned po zrušení prezenční výuky. Některým klinickým předmětům se potom podařilo zajistit online výuku v nezkrácené verzi oproti prezenční, tedy například pět hodin denně,“ upřesňuje za studenty **Lukáš Vaněk**. Medici podle něj vedle přednášek na platformě Moodle velmi ocenili možnost konzultací na dálku.

Studenti se online výuky dožadovali

Drahomíra Dvořáková netají spokojenost se zájmem a aktivitou studentů v čase pandemie, o distanční výuku projevovali skutečný zájem. „Navíc,“ jak dále připomíná, „byli při realizaci online výuky nápomocní a zejména v začátcích pomáhali vyučujícím s technickým vyladěním daného nástroje. Současně pro potřeby fakulty vytvořili online kalendář s časy jednotlivých přednášek, aby nedocházelo ke kolizím v rozvrhu, protože výuka někdy probíhala mimo původní rozvrh z důvodu dobrovolnických aktivit studentů.“ Studenti rovněž poskytovali velice důležitou zpětnou vazbu o průběhu výuky v jednotlivých předmětech. „Ano, sami jsme o online výuku žádali,“ souhlasí medik **Vaněk** a dodává,

že „u některých předmětů se seminářů či přednášek zúčastnilo stejně, ne-li více studentů, než je u prezenční výuky

běžné.“

Překážky novou zkušeností

„Každý den jsme překonávali drobné překážky. Většina z těchto překážek pro nás byla zároveň novou zkušeností. Naším cílem bylo všechny nabyté zkušenosti i získané informace rychle předávat a sdílet, což bylo někdy náročné, jelikož některé informace se velmi rychle měnily,“ prozrazuje **Drahomíra Dvořáková**. Podle studentů byla zpočátku složitá především technická stránka online výuky – zejména pomocí jakých nástrojů učit, jak tyto nástroje používat a jakou vůbec má mít distanční výuka formu.

„Zároveň mělo mnoho pracovišť plné ruce práce se zvládním epidemie. Nakonec se to díky úsilí vyučujících a snaze studentů podařilo. Výuka v mnohém nezaostávala za tou prezenční,“ zní přesvědčivě medik **Lukáš**. I on si je vědom, že distanční výuka nikdy nedokáže stoprocentně nahradit tu „klasickou“ prezenční, přesto si je jist, že jeho spolužáci nepostupují do dalších ročníků studia méně připraveni či motivováni, než by tomu bylo za „normálních“ okolností.

Čelit problému společně

Moodle se na 2. LF UK posunul od úložiště s výukovými materiály a testy do kurzů, které zpřístupňují i multimediální výukové materiály (videa, podcasty). Také vyučující z Motola začali ve značné míře využívat ve vzdělávání technologie. Zpřístupněno bylo zdarma velké množství elektronických informačních zdrojů. Studenti si vyzkoušeli nové výukové online aplikace. „Z uplynulého období bychom rádi některé činnosti využívali i nadále a aplikovali je do studia i výuky,“ netají záměry **Drahomíra Dvořáková**. „To nejdůležitější ale není měřitelné, a to neuvěřitelná chuť čelit novým výzvám, překonávat své komfortní zóny a stále se učit novým věcem. A to všichni a společně!“

Ze stran studentů v tomto směru zaznívá, že si uvědomili, jak je pro ně důležité a nedocenitelné být ve škole přítomen a zažít přednášky a semináře jejich oblíbených učitelů. „U některých předmětů by nám potom bylo příjemnější ,odsedět si méně než oněch pět hodin přednášek a více se teoreticky připravovat doma, jako jsme to ostatně doteď v rámci distanční výuky činili. Na samotné výuce bychom se potom mohli zaměřovat na praktické věci a na témata, která nám nejsou tolik jasná,“ uvažuje nahlas budoucí lékař.

Nebát se zeptat

„Nebát se zeptat,“ právě touto stručnou odpovědí komentuje osobní zkušenost a přínos online výuky **Lukáš Vaněk**. „Když jsme potřebovali něco vysvětlit či uspořádat další online přednášku na téma, které jsme si chtěli poslechnout, stačilo se zeptat, napsat e-mail, slušně požádat. Vyučující se nám snažili a snaží maximálně vycházet vstříc.“ Studenti na základě získaných pozitivních zkušeností způsobené onemocněním

covid-19 věří, že snad nikdy v podobných stavech nenastane situace, kdy by jejich prosby zůstaly nevyslyšeny.

„Jako příklad mi dovoďte uvést, snad se na mě pan profesor nebude zlobit, výuku čtvrtého ročníku pneumologie. Napsali jsme panu **profesoru Marelovi**, emeritnímu přednostovi Pneumologické kliniky 2. LF UK a FN Motol, s prosbou, zdali by nám neodpřednášel několik témat online, ačkoliv v začátcích měla výuka probíhat samostudiem. Díky jeho snaze a ochotě se podařilo všechny přednášky, které by za normálních časů vedl, odpřednášet v průběhu jednoho týdne přes platformu Zoom takřka v nezkrácené verzi a my mohli absolvovat zápočtový test s tím, že se v dané problematice opravdu slušně orientujeme,“ přibližuje medik **Lukáš** jeden z konkrétních příběhů v čase distanční výuky.

Zkoušky s pravidly fair play

Na 2. LF UK nyní probíhají zkoušky formou distanční i prezenční. Na fakultě se pedagogové řídí metodikou zveřejněné na webu [Centra celoživotního vzdělávání](#). Pro studenty, kteří se nemohou z různých důvodů dostavit do Česka, je možnost zkoušení distanční formou. Ta probíhá přes platformy jako Zoom, MS Teams, Adobe Connect či písemné zkoušky přes Moodle. „Samozřejmě zde platí pravidla fair play, tedy že se například student prokáže přes kameru úředním dokladem, a zároveň natočí místnost, ve které by měl být sám,“ říká medik.

Skutečnost, že takovým způsobem je možné studenty v nutných chvílích zkoušet, názorně ukazuje příklad letošních státních zkoušek. [Viz rozhovor s přednostou Chirurgické kliniky 2. LF UK a FN Motol prof. MUDr. Jiřím Hochem](#), CSc. o tom, jak taková státnice z chirurgie vypadala.

Sdílení zkušeností – Best practices development

„Zajímalo nás, které aplikace studenti rádi využívají a chtěli by je i do budoucna. Některé měli šanci vyzkoušet v rámci bezplatných licencí, které nám společnosti v době online výuky poskytly. Z našeho průzkumu vyšlo najevo, že jednou z nejoblíbenějších aplikací mezi studenty je *InSimu Patient*, platforma, v níž mají možnost diagnostikovat virtuální pacienty a následně jim je zobrazeno, kolik času a peněz jejich postup stál, co by mohli udělat lépe a jestli se v diagnóze trefili.

Podobně dobře vyšla i platforma *Osmosis*, databáze výukových videí. Je tedy zřejmé, že studenti mají o elektronické vzdělávací zdroje zájem a doufáme, že do budoucna třeba i tyto platformy doplní portfolio vzdělávacích nástrojů naší fakulty,“ prozrazuje pro *iForum* své nejčerstvější zkušenosti **Lukáš Vaněk**.